

26-09-2019

Høringssvar vedr. lovforslag om forbud mod gratis udlevering af bæreposer og forbud mod udlevering af tynde plastikbæreposer

Plastic Change støtter lovforslaget om forbud mod gratis udlevering af bæreposer og forbud mod udlevering af tynde plastikbæreposer, men ser også en række udfordringer ved nærværende udkast.

Baggrund

En dansker producerer i gennemsnit 2,17 kg affald om dagen. For at sætte dette i perspektiv producerer en europæer i gennemsnit 1,18 kg om dagen, mens en indoneser i gennemsnit producerer under 1 kg affald om dagen (0,68). Problemet er, at vi i Danmark har en "brug og smid væk"-kultur, som resulterer i et stort overforbrug af engangsprodukter. Plastikposer er et af de produkter, som der findes flest af på Europas strande, og plastik udgør et særligt problematisk materiale ift. både natur, sundhed og klima. Nærværende lovforslag er således et godt sted at starte. Det er imidlertid afgørende, at danskernes overforbrug af engangsplastik ikke bare bliver erstattet af et overforbrug af et andet engangsmateriale som f.eks. papir, stof, biobaseret plastik eller såkaldt bionedbrydelig plastik. Vi skal selve "brug og smid væk"-kulturen til livs, og i stedet overgå til en cirkulær tankegang, hvor genbrug er i fokus.

Kommentarer til nærværende lovforslag

Med afsæt i dette er det især positivt, at forbuddet mod gratis udlevering af bæreposer gælder alle bæreposer, uanset posens materiale og størrelse, da dette jf. ovenstående er hensigtsmæssigt ift. en reel omstilling til cirkulær økonomi. I samme ombæring vil vi gerne understrege vigtigheden af, at formuleringen "udlevering af gratis bæreposer" heller ikke differentierer ift. måden udleveringen foregår på og/eller formålet med udleveringen. F.eks. er gratis udlevering af bæreposer til affald i DSB's toge ikke mindre uhensigtsmæssige end f.eks. gratis udlevering af bæreposer til tøj mv. i detailhandlen. Derudover er vi glade for, at lovforslaget indeholder hjemmel til at fastsætte en minimumspris på bæreposer. Forudsætningen for at lovforslagets formål indfries er selvsagt, at denne pris har en

størrelse, der reelt mindsker danskernes bæreposeforbrug. Med andre ord bør minimumsprisen give forbrugeren incitament til at investere i en genbrugelig bærepose fremfor engangsbæreposer. I tråd med dette anbefaler vi, at indtjeningen fra salget af bæreposerne investeres i omstillingen til en cirkulær økonomi, der følger EU's affaldshierarki om forebyggelse og genbrug. Dette kun evt. foregå vha. en udvidet producentansvarsordning.

Vi stiller os imidlertid kritiske overfor, at meget tynde plastikposer uden hank er undtaget fra forbuddet. Er der undersøgelser vedr. danskernes brug af disse poser, madspild og/eller hygiejne, som understøtter dette valg? Det er vores opfattelse, at disse poser primært bruges til at bære 10 stk. frugt eller en allerede emballeret kødbakke med hjem, hvorefter posen smides ud, og varerne hhv. kommes i et fad eller lægges i køleskabet. På baggrund af dette har plastikposerne funktion af midlertidig opbevaring, og altså ingen reel betydning ift. hverken madspild eller hygiejne. Derudover henviser vi til at problemer med utæt emballage ift. kød, fjerkræ og fisk løses ved at redesigne de relevante produkters emballage. I forlængelse af dette noterer vi os, at man er opmærksom på, at indførelsen af dette lovforslag kan medføre en stigning i forbruget af meget tynde poser uden hank, hvilket vi jf. ovenstående opfordrer til, at man undgår ved ikke at undtage disse plastikposer fra forbuddet.

Forslag til videre arbejde

Fremover anbefaler vi, at man ser nærmere på såkaldte tynde og meget tynde poser af andre materialer. F.eks. er tynde og meget tynde poser af papir og blandede materialer problematiske. Papir er uhensigtsmæssigt, fordi det er meget porøst, og derfor ikke egner sig til genbrug, mens blandede materialer er svære at skille ad, og derfor sjældent bliver genanvendt. Derudover kan et entydigt fokus på plastik medføre, at forhandlere mv. overgår til et andet materiale for ikke at være underlagt lovgivningen, hvilket som beskrevet indledningsvist ikke er formålstjenligt ift. at sætte ind mod "brug og smid væk"-kulturen.

For at samle op anskuer Plastic Change lovforslaget som et vigtigt skridt i den rigtige retning, men mener også, at det har nogle udfordringer, herunder især undtagelsen af meget tynde plastikposer uden hank fra forbuddet.